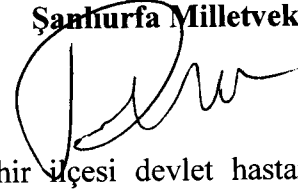

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin Koca** tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **26.10.2023**

Dilan KUNT AYAN

Şanlıurfa Milletvekili

Nüfusu yaklaşık 210.000 olan Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesi devlet hastanesinde yaşanan sorunlar ve uygulamadaki sağlık politikaları, halkın sağlık hakkına erişim ve nitelikli hizmet alım hakkını engelleyen boyutlara varmıştır. Bu sorunlarla ilgili meslek odaları, sendikalar, sağlık personelleri ve yerel halk şikayetlerini çeşitli yollarla dile getirmişse de çözüm bulunmamış, var olan problemler kronik hale gelmiştir.

Sağlığa erişim hakkı, Türkiye'nin de imzacısı olduğu Avrupa Sosyal Şartı'nda detaylı olarak düzenlenmiş, BM sisteminde de sağlık hakkı Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme'de düzenlenmiştir. Sağlık hakkı ayrıca Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nde en temel insan hakkı olarak korunan yaşam hakkı ile de sıkı sıkıya ilişkilidir. Sağlık hakkı aynı zamanda Anayasal bir haktır. Sosyal devlet olmanın en temel esaslarından biri olan yurttaşların sağlığa erişim hakkı, Anayasa'da devlete pozitif yükümlülükler yükleyerek güvence altına alınmıştır. Anayasa'nın 56.maddesine göre; "*Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak; insan ve madde gücünde tasarruf ve verimi artırarak, iş birliğini gerçekleştirmek amacıyla sağlık kuruluşlarını tek elden planlayıp hizmet vermesini düzenler. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki sağlık ve sosyal kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir.*" Anayasa'da düzenlenen bu hakların korunması, kamusal bir hizmet olarak sunulması Sağlık Bakanlığı'nın görev ve yetkisi dahilindedir.

Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Viranşehir Temsilciliği ve Şanlıurfa Tabip Odası'nın tespit ettiği sorunlar ve değerlendirmeler şu şekildedir: Viranşehir Devlet Hastanesi'nde öncelikle kadın doğum uzmanları olmak üzere pek çok uzman hekim ve poliklinik eksikliği bulunmaktadır. Yeterli sağlık personelinin bulunmaması, ağır iş yükünün az sayıda personel üzerinde birikmesi, fiziki imkanların yetersizliği ve son olarak sağlık yöneticilerinin kötü idaresinden doğan sorunlar Viranşehir'deki hastaların kilometrelerce uzağa, çevre il ve ilçelere gitme mecburiyetini doğurmaktadır. Günde ortalama 10-15 doğumun olduğu, anne-bebek ölüm oranlarının en yüksek olduğu yerlerden biri olan ve binlerce kadının yaşadığı ilçede, yalnızca 4 kadın doğum uzmanı bulunmasının yanı sıra, hekimlerden ikisi geçici görevlendirmeye ve zorla başka bir ilçeye gönderilmiştir. Görevlendirmeler keyfi ve rıza dışı yapılarak hem görevli hekimler hem de ilçe halkı mağdur edilmiştir.

Viranşehir Devlet Hastanesi Acil Servisi'nde yeterli hekim ve sağlık personeli bulunmadığı için gün aşırı nöbetler tutulmakta, bu durum personelde ağır yorgunluğa ve verilen sağlık hizmetinin kalitesinde önemli derecede düşüşe neden olmaktadır. İlçede Psikiyatri ve Göğüs Cerrahi gibi kritik bölümlerin hiç olmadığı, diğer bölümlerde de nüfusa oranla yok denecek kadar az hekim bulunduğu için hastalar muayene ve tedavi için çevre il ve ilçelere gitmekte, imkânı olmayanlar ise sağlık hizmetlerine hiç ulaşamamaktadır. Viranşehir Devlet Hastanesi'nin ameliyat salonlarındaki klimaların çalışmaması nedeniyle ameliyatlarda yapılamamakta, ameliyat hastaları kilometrelerce uzaktaki yerlere sevk edilmektedir. Ameliyat olamayan veya geç olan hastaların yaşam haklarına dahi etki edecek boyutta mağduriyetleri yaşanma olasılığı yüksektir. Ayrıca tüm bunlar Türkiye genelinde sağlık alanındaki en önemli sorunlarımızdan olan sağlıkta şiddet vakalarına tetikleyici bir faktör olmaktadır.

Meslek odaları ve sendikalar, bölgede çalışan hekimler ve sağlık personelleri bu sorunları silsile halinde yetkili yerlere ilettikleri halde sorunlarına çözüm bulunmayarak kangren haline getirildiğini iletmektedir. Bakanlığınız Anayasa ve kanunlarla sağlık hizmetinin etkin, sürekli, ulaşılabilir ve bir kamu hizmeti olarak sunulmasından sorumlu olup, bu konularda politika üretmek ve yürütmekle sorumludur.

Bu bağlamda;

- 1- Günde 10-15 doğumun olduğu, binlerce kadının yaşadığı Viranşehir ilçesi devlet hastanesinde kaç kadın doğum uzmanı hekim atanmıştır? Atama sayıları neye göre yapılmaktadır?

- 2- Viranşehir’de görevli 4 kadın doğum uzmanının 2’si hangi gerekçelerle başka bir ilçeye görevlendirilmiştir? İhtiyaç olan yerlere merkezi atama yapmak yerine hangi nedenlerle sağlık hizmetini aksatacak görevlendirmeler yapılmaktadır?
- 3- Hastane yöneticileri hangi kriterlere göre belirlenmekte ve atanmaktadır? Ayrımcı tutum ve mobbing iddialarına ilişkin haklarında herhangi bir soruşturma yürütülmüş müdür? Sonuçları nelerdir?
- 4- Viranşehir gibi nüfusu kalabalık ve alternatif sağlık kuruluşlarına ulaşımın zor olduğu yerlerde uzman hekimlerin olmaması veya sayıca yetersiz olmasının nedenleri nelerdir? Bu neden ve sorunların çözümüne dair Bakanlığınızın herhangi bir çalışması var mıdır?
- 5- Sosyo-ekonomik ve demografik nedenlerle tercih edilmeyen, hekimlerin mecburi hizmet dışında nadiren tercih ettiği il ve ilçelerde hekimlere yönelik teşvik edici çalışmalar yapılmakta mıdır?
- 6- Türkiye’de giderek artan sağlıkta şiddet vakalarının Viranşehir ve Şanlıurfa genelinde yüksek olmasında da etkisi olan bu sorunların giderilmesi, sağlıkta şiddetle mücadele için Bakanlığınızın bir plan-programı var mıdır?
- 7- Viranşehir Devlet Hastanesi’ndeki ameliyathanelerde klimaların aylardır bozuk olması ve yine ara.-gereç, fiziki imkanların yetersiz olmasının nedenleri nelerdir? Bu sorunlar hangi nedenle giderilmemekte, sorumluları kimlerdir?
- 8- Hastane yöneticilerinin, yetkili kurum ve kişilerin, İl Sağlık Müdürlükleri’nin sorun ve şikayetlere çözüm getirememesi sonucunda meydana gelen bilançonun Viranşehir ve Şanlıurfa’daki sağlık hizmeti kalitesine doğrudan ve dolaylı etkileri üzerine yerel-bölgesel çalışmalar yapılmakta mıdır?